

Јелена Стошић¹

Универзитет у Нишу

Филозофски факултет

Департман за србистику

<https://orcid.org/0000-0001-7037-3281>

НАУЧНИ СКУП МАТЕРИЈАЛНА И ДУХОВНА КУЛТУРА СРБА У
МУЛТИЕТНИЧКИМ СРЕДИНАМА И/ИЛИ ПЕРИФЕРНИМ ОБЛАСТИМА У
ЗНАКУ ОБЕЛЕЖАВАЊА 120 ГОДИНА СРПСКЕ ДИЈАЛЕКТОЛОГИЈЕ

Ове године, 17. октобра одржан је дванаести по реду научни скуп *Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или периферним областима*. Домаћин овогодишњег скупа био је Департман за србистику Филозофског факултета у Нишу, а организован је у сарадњи са Западним универзитетом у Темишвару, Савезом Срба у Румунији из Темишвара и Центром за научна истраживања и културу Срба у Румунији. У оквиру Скупа је обележен и значајан јубилеј – 120 година српске дијалектологије, односно 120 година од издавања првог броја *Српској дијалектолошкој зборника* (1905), који је био посвећен говорима источне и јужне Србије, због чега је, како је истакнуто, најприродније било овакав јубилеј обележити у Нишу. Истим поводом је, у организацији Департмана за србистику Филозофског факултета у Нишу и Института за српски језик САНУ у Београду, организован и округли сто под називом „120 година српске дијалектологије”. У организацији научног скупа и округлог стола учествовали су наставници Департмана за србистику проф. др Горан Максимовић, проф. др Татјана Трајковић, проф. др Александра Лончар Раичевић, проф. др Александра Јанић Митић, проф. др Мирјана Бојанић Ђирковић и др Ана Савић Грујић, виши научни сарадник на Институту за српски језик САНУ.

На отварању научног скупа истакнута је дугогодишња сарадња са колегама из Румуније, указано је на плодове ове сарадње, али и на богату научну продукцију Департмана за србистику Филозофског факултета Универзитета у Нишу, при чему је посебан акценат био на часописима. То је био увод у представљање претходног, једанаестог броја часописа *Исходишта* у коме се објављују радови са научног скупа *Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или периферним областима*. Овај број представили су његови уредници проф. др Михај Радан и проф. др Горан Максимовић.

У знак јубилеја, Повеља за изузетан допринос српској дијалектологији додељена је акад. Слободану Реметићу, који се пригодним речима обратио својим колегама и некадашњим студентима.

Пленарна предавања одржали су акад. Слободан Реметић, који је говорио о 120 година српске дијалектологије и подсетио на све што је на овом научном пољу урађено од 1905. године до данас, и проф. др Михај Радан, чије је предавање било

¹ jelena.stosic@filfak.ni.ac.rs

посвећено крсној слави код Карашевака.

Радни део скупа одвијао се у седам секција, на којима је своја истраживања представило преко 70 учесника, што овогодишњи скуп чини највећим до сада. Секције су биле насловљене према области којој припадају истраживања у рефератима. Прва секција била је посвећена науци о језику, друга историји и историографији, трећа фолклористици, четврта књижевности и културном контексту, а пета, шеста и седма биле су посвећене 120. годишњици српске дијалектологије. Разноврсност тема и научних приступа у изложеним рефератима показују ослањање на традиционална истраживања, са једне стране, као и на савремена истраживања, са друге.

У просторијама Огранка САНУ у Нишу истог дана одржан је Округли сто под називом „120 година српске дијалектологије”. Округли сто је отворила проф. др Софија Милорадовић, директор Института за српски језик САНУ, а у уводном делу обратио се и акад. Љубинко Раденковић. Након тога је уследила промоција *Малој речника села Бучума*, чији је аутор проф. др Недељко Богдановић, а на којој је указано на значај овог лексикографског дела, за које је аутор добио награду „Павле и Милка Ивић”. У радном делу округлог стола реферате су излагали еминентни стручњаци из области дијалектологије из земље и региона: акад. Слободан Реметић, проф. др Радивоје Младеновић, проф. др Рада Стијовић, проф. др Јордана Марковић, проф. др Михај Радан, проф. др Васил Дрвошанов, акад. Срето Танасић, проф. др Драга Бојовић, проф. др Драгана Радовановић и проф. др Дијана Црњак. Њихова излагања, у којима су се бавили *Српским дијалектолошким зборником*, српским дијалекатским корпусом, дијалекатском лексикографијом, ономастичким подацима као грађи за дијалектолошка истраживања, пресељеничким говорима, дијалектима у светлу ареалне лингвистике, дијалекатском екскурзијом Александра Белића у Херцеговину, дијалектологијом у Црној Гори у светлу српске дијалектологије, српском дијалектологијом у савременом тренутку између традиције и савремених технологија, етнодијалекатским текстом и сл., указала су на више важних аспеката дијалекатских истраживања, као и на перспективу у будућим истраживањима, спајајући тако традицију и савременост.

Научни скуп *Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или њериферним областима*, као резултат научне сарадње са колегама из Румуније, окупља научнике који се баве пре свега филолошким и историјским наукама, пружајући значајан научни допринос у поменутим областима. Ова сарадња изнедрила је једанаест бројева часописа *Исходишта* и дванаест научних конференција, а нема сумње да ће се наставити и у будућности.